

FSMA

AUTORITEIT
VOOR FINANCIËLE
DIENSTEN
EN MARKTEN

AUTORITÉ
DES SERVICES
ET MARCHÉS
FINANCIERS

Vergunning als vennootschap voor vermogensbeheer en beleggingsadvies

Beknorte voorstelling van de regels

Vooraf

Deze brochure bevat een zeer beknopte voorstelling van de regels over het statuut van vennootschap voor vermogensbeheer en beleggingsadvies ("VVB"). Dit statuut is geregeld in de wet van 25 oktober 2016 betreffende de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende het statuut van en het toezicht op de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies (Belgisch Staatsblad van 18 november 2016).

De FSMA beantwoordt op haar [website](#) veelgestelde vragen ("FAQ") in verband met vermogensbeheer en beleggingsadvies. Begrippen die in deze FAQ nader zijn toegelicht, zijn in deze brochure gemarkeerd.

De FSMA raadt kandidaten die een vergunningsaanvraag willen indienen, aan om een beroep te doen op een deskundige in financieel recht.

Inhoudstafel

Vooraf

1. Wanneer is een vergunning als vennootschap voor vermogensbeheer en beleggingsadvies nodig? Wat omvat ze ? (p. 5-8)
2. Vergunningsvereisten (p. 9-25)
3. Inhoud vergunningsdossier (p. 26-41)
4. Vergunningsprocedure (p. 42-43)
5. Regels voor vergunde VVB (p. 44-59)

Vragen? (p. 60)

1. Wanneer is een vergunning als vennootschap voor vermogensbeheer en beleggingsadvies nodig? Wat omvat ze?

Vergunning

- Een vergunning is vereist voor elke onderneming naar Belgisch recht waarvan het gewone bedrijf erin bestaat om beroepsmatig beleggingsdiensten en/of – beleggingsactiviteiten te verrichten of aan te bieden voor derden.
- Bepaalde ondernemingen mogen deze diensten op basis van een ander gereguleerd statuut verrichten (onder meer kredietinstellingen en beheerverenootschappen van beleggingsfondsen).
- Voor sommige specifieke, in de wet opgesomde activiteiten is geen vergunning vereist.
- Nevendiensten vergen op zich geen vergunning als beleggingsonderneming. Een vergunning die tot nevendiensten is beperkt, is niet mogelijk. Nevendiensten kunnen alleen worden opgenomen in de vergunning als beleggingsonderneming als de onderneming ook beleggingsdiensten verricht.

Beleggingsondernemingen naar Belgisch recht

- Beursvennootschappen moeten een vergunning vragen aan de Nationale Bank van België.
- Vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies (« VVB ») moeten een vergunning vragen aan de FSMA. Ze mogen enkel bepaalde beleggingsdiensten en –nevendiensten verrichten.

Toegelaten beleggingsdiensten voor VVB

Dienst	Toegelaten voor VVB?
1. orders in financiële instrumenten ontvangen en doorgeven	✓
2. orders uitvoeren voor rekening van cliënten	✓
3. handelen voor eigen rekening	✗
4. vermogensbeheer	✓
5. beleggingsadvies	✓
6. financiële instrumenten overnemen of plaatsen met plaatsingsgarantie	✗
7. financiële instrumenten overnemen of plaatsen zonder plaatsingsgarantie	✗
8. een multilaterale handelsfaciliteit uitbaten	✗

Toegelaten nevendiensten voor VVB

Dienst	Toegelaten voor VVB?
1. financiële instrumenten bewaren en beheren voor rekening van cliënten	✗
2. kredieten of leningen aan beleggers verstrekken om ze in staat te stellen een transactie in financiële instrumenten te verrichten	✗
3. advies aan ondernemingen over kapitaalstructuur, bedrijfsstrategie, fusies en overnames	✓
4. valutawisseldiensten in verband met beleggingsdiensten	✗
5. onderzoek op beleggingsgebied of andere aanbevelingen in verband met transacties in financiële instrumenten	✓
6. diensten in verband met het overnemen van financiële instrumenten	✗
7. beleggingsdiensten en –activiteiten in verband met de onderliggende waarde van derivaten	✓

2. Vergunningsvereisten

Overzicht vergunningsvereisten

- A. Vennootschap
- B. Kapitaal en aandeelhouders
- C. Leiding
- D. Passende beleidsstructuur
- E. Passende organisatie, met inbegrip van interne controle
- F. Kostprijs

A. Vennootschap

- De vennootschap moet een handelsvennootschap zijn (met uitzondering van de bvba opgericht door één persoon).
- Het hoofdbestuur moet in België gevestigd zijn.

B. Kapitaal en aandeelhouders

- Het volgestorte deel van het [kapitaal](#) van de vennootschap moet minimum 125.000 euro bedragen.
- De betekenisvolle aandeelhouders van de vennootschap moeten een gezonde en voorzichtige bedrijfsvoering kunnen waarborgen.
  - Concreet: deze voorwaarde geldt voor alle personen die minimum 10% van de aandelen of de stemrechten aanhouden, of die op een andere manier een invloed van betekenis op het beleid kunnen uitoefenen .
- Eventuele [nauwe banden](#) met andere (rechts)personen mogen de FSMA niet hinderen in de uitoefening van haar toezichtstaak.
  - Concreet: de onderneming mag geen nauwe banden hebben met (rechts)personen gevestigd in één van de landen waarmee de FSMA geen [samenwerkingsovereenkomst](#) heeft afgesloten (Memorandum of Understanding of “MoU”).

Zie [mededeling FSMA 2017_18](#)

C. Leiding

- De leden van de raad van bestuur, de effectieve leiding (of de leden van het directiecomité) en de verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefuncties
  - zijn uitsluitend natuurlijke personen
  - met de vereiste professionele betrouwbaarheid en passende deskundigheid.

Zie [mededeling FSMA 2017_10](#)

D. Passende beleidsstructuur: bestuursorgaan en effectieve leiding

Wettelijk bestuursorgaan (raad van bestuur)

- De taakverdeling tussen de leden moet steeds duidelijk zijn.
- De raad van bestuur kan bevoegdheden delegeren aan directiecomité.
  - De raad van bestuur blijft wel steeds het algemeen beleid bepalen.
- De raad van bestuur kan uitvoerende en niet-uitvoerende leden tellen.
  - *Best practice*: niet-uitvoerende leden kunnen onafhankelijk zijn.
  - *Best practice*: de raad van bestuur telt evenveel uitvoerende als niet-uitvoerende leden.
- Elk lid van de raad van bestuur moet voldoende deskundig zijn. De raad van bestuur moet collectief over de nodige passende deskundigheid beschikken.

Effectieve leiding

- De taakverdeling tussen de effectieve leiders moet steeds duidelijk zijn.
- De effectieve leiding kan de vorm aannemen van een directiecomité.
  - In dat geval moet de taakverdeling tussen raad van bestuur en directiecomité beschreven worden.
  - De leden van het directiecomité moeten bestuurders zijn.
- De effectieve leiding moet minstens twee leden tellen.
- De effectieve leiding moet over passende deskundigheid beschikken.
- De effectieve leiding moet daadwerkelijk voldoende beschikbaar zijn.

D. Passende beleidsstructuur: basisprincipes

De volgende basisprincipes gelden voor de beleidsstructuur:

- Coherente en transparante organisatiestructuur, passende functiescheidingen en duidelijke verantwoordelijkheidstoewijzingen
  - Concreet: verantwoordelijkheid van elke effectieve leider moet blijken uit het organigram, met duidelijke taakverdeling, minstens wat betreft commerciële relaties, vermogensbeheer, beleggingsadvies, compliance en risicobeheer.
- Meerhoofdige leiding
  - Concreet: de leiding moet bestaan uit ten minste 2 natuurlijke personen die in een positie zijn om op elkaar een daadwerkelijke wederzijdse controle uit te oefenen ("checks & balances").
- Collegialiteit
  - Concreet: de leiding beslist als college.
- Externe mandaten
  - Concreet: de onderneming moet interne regels opstellen over externe mandaten van de leden van de raad van bestuur, de effectieve leiding en de verantwoordelijken voor de onafhankelijke controlefuncties (zie p. 52).

Zie [circulaire PPB-2007-6-CPB-CPA](#)

Zie [circulaire PPB-2006-13-CPB-CPA](#)

D. Passende beleidsstructuur: Comités binnen de raad van bestuur

Remuneratiecomité

- Het comité bestaat uit niet-uitvoerende bestuurders
  - waarvan minstens één onafhankelijke bestuurder in de zin van [art. 526ter WVenn.](#)
- Zij beschikken over een “kundig en onafhankelijk oordeel over beloningsbeleid en -cultuur en de stimulansen die worden gecreëerd voor het beheer van risico, kapitaal en liquiditeit”
- Vrijstelling van deze verplichting is mogelijk onder bepaalde voorwaarden ([art. 25, § 4 wet van 25 oktober 2016](#)).

Auditcomité

- Het comité bestaat uit niet-uitvoerende bestuurders
  - waarvan minstens één onafhankelijke bestuurder in de zin van [art. 526ter WVenn.](#)
- Zij beschikken over “collectieve deskundigheid op het gebied van de activiteiten van de vennootschap en op het gebied van boekhouding en audit”.
- Vrijstelling van deze verplichting is mogelijk onder bepaalde voorwaarden ([art. 25, § 3 wet van 25 oktober 2016](#)).

E. Passende organisatie: algemeen

- De onderneming moet beschikken over een passende organisatie.
  - Proportionaliteitsbeginsel : de organisatie moet aangepast zijn aan omvang en complexiteit van de activiteiten.
  - De organisatie moet zodanig zijn dat de onderneming zowel de prudentiële regels als de gedragsregels naleeft die op haar van toepassing zijn.
    - Naast de algemene organisatie moet er een specifieke organisatie zijn, afgestemd op de beleggingsdiensten die de onderneming verstrekt.
  - De organisatie van een passende interne controle is cruciaal.

E. Passende organisatie: MiFID-gedragsregels

- Bij het verstrekken van beleggingsdiensten gelden de MiFID-gedragsregels. De basisregel luidt:
“Bij het aanbieden of verstrekken van financiële producten of diensten zetten de gereguleerde ondernemingen zich op loyale, billijke en professionele wijze in voor de belangen van hun cliënten.”
- Om de ondernemingen te helpen bij de correcte toepassing heeft de FSMA de concrete regels waarin deze basisregel door de wetgever is vertaald, onderverdeeld in 14 MiFID-thema's, waarvoor ze [werkprogramma's](#) heeft uitgewerkt.
- Afhankelijk van de beleggingsdiensten en –nevendiensten waarvoor de onderneming vergund is, zijn sommige thema's al dan niet relevant (zie tabel op p. 19).
- Sommige thema's zijn niet of slechts gedeeltelijk relevant voor ondernemingen die enkel professionele cliënten hebben.

Relevante MiFID-thema's per beleggingsdienst

Deze tabel verduidelijkt per beleggingsdienst of –nevendienst welke MiFID-thema's van toepassing (✓) of niet van toepassing (✗) zijn en in welke gevallen de bescherming voor professionele cliënten beperkt is.

MiFID-thema	Ontvangen & doorgeven orders	Uitvoeren orders	Beleggingsadvies	Vermogensbeheer	Onderzoek op beleggingsgebied	Toepasselijk voor professionele cliënten?
1. Categorisering cliënten	✓	✓	✓	✓	✗	✓
2. Informatie aan cliënten	✓	✓	✓	✓	✓	beperkt
3. Cliëntendossier	✓	✓	✓	✓	✗	beperkt
4.1. Passendheidstoetsing	✓	✓	✗	✗	✗	✗
4.2. Geschiktheidstoetsing	✗	✗	✓	✓	✗	beperkt
5. Verwerking orders van cliënten	✓	✓	✗	✓	✗	✓
6. Optimale uitvoering	✓	✓	✗	✓	✗	✓
7. Belangenconflicten	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8. Beleggingsresearch	✗	✗	✗	✗	✓	✓
9. Persoonlijke transacties	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10. Voordelen (inducements)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11. Rapportering aan cliënten	✗	✓	✗	✓	✗	beperkt
12. Bescherming cliëntenactiva	✗	✗	✗	✗	✗	✗
13. Klachtenbehandeling	✓	✓	✓	✓	✓	✗
14. Gegevensbewaring	✓	✓	✓	✓	✓	✓

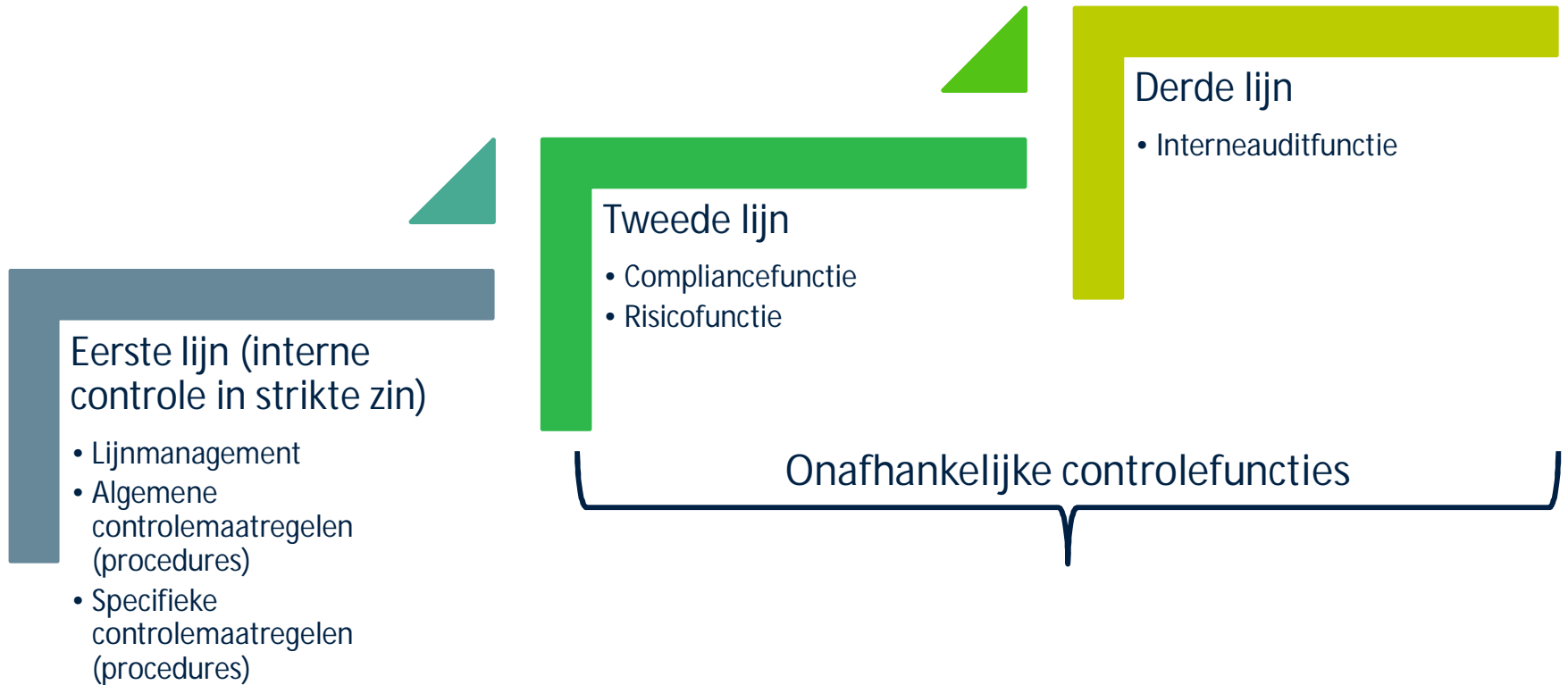
E. Passende organisatie: interne controle – principes

Zie [circulaire
FSMA_2012_04](#)

- De effectieve leiding is verantwoordelijk voor de concrete organisatie van de interne controle. Ze rapporteert er jaarlijks over aan het bestuursorgaan en aan de toezichthouder.
- De interne controle heeft tot doel ervoor te zorgen dat
  - de bedrijfsvoering geordend en voorzichtig gebeurt, met duidelijke doelstellingen;
  - de middelen efficiënt worden ingezet;
  - de risico's voldoende gekend zijn en beheerst worden;
  - de financiële en beheersinformatie integer en betrouwbaar is;
  - de regelgeving en de interne beleidslijnen en procedures worden nageleefd.
- De wet voorziet dat 3 onafhankelijke controlefuncties moeten worden opgezet: compliance, risicobeheer en interne audit. Deze vervullen, naast het eerstelijnsmanagement, elk een eigen rol in de interne controle.

E. Passende organisatie:

interne controle in ruime zin – 3 verdedigingslijnen

Organisatie van de onafhankelijke controlefuncties

Compliancefunctie

- Een lid van de effectieve leiding moet verantwoordelijk zijn voor de compliancefunctie
- Ofwel is de complianceofficer zelf effectieve leider, ofwel rapporteert de complianceofficer aan de effectieve leider verantwoordelijk voor compliance.
- **Uitbesteding:**
  - *Taken* van compliance mogen uitbesteed worden.
  - De *verantwoordelijkheid* voor de compliancefunctie mag niet uitbesteed worden (elke onderneming moet een complianceofficer hebben).
- De complianceofficer moet door de FSMA erkend worden.
  - Concreet: de complianceofficer moet binnen 1 jaar na aanstelling slagen in een examen.
- De rol van complianceofficer is cumuleerbaar met verantwoordelijkheid voor
  - witwaspreventie
  - risicobeheer
  - juridische dienst.
- Als personen die de compliancefunctie uitoefenen, tussenkomen inzake commerciële relaties en vermogensbeheer / beleggingsadvies, moeten bijzondere voorzorgsmaatregelen genomen worden om zelfcontrole te voorkomen.

Risicobeheerfunctie

- Een lid van de effectieve leiding moet verantwoordelijk zijn voor de risicobeheerfunctie.
- Ofwel is de risk manager zelf effectieve leider, ofwel rapporteert de risk manager aan de effectieve leider verantwoordelijk voor de risicobeheerfunctie.
- **Uitbesteding:**
  - *Taken* van risicobeheer mogen uitbesteed worden.
  - De *verantwoordelijkheid* voor de risicobeheerfunctie mag niet uitbesteed worden (elke onderneming moet een verantwoordelijke voor de risicobeheerfunctie hebben).
- De omvang van de risicobeheerfunctie is proportioneel met de aard, schaal en complexiteit van het bedrijf.
- De verantwoordelijkheid voor de risicobeheerfunctie is cumuleerbaar met verantwoordelijkheid voor
  - compliance
  - witwaspreventie
  - juridische dienst
  - operationele taken, met inbegrip van commerciële taken.
- *Best practice:* de verantwoordelijke voor de risicobeheerfunctie oefent geen andere taken uit.

Interneauditfunctie

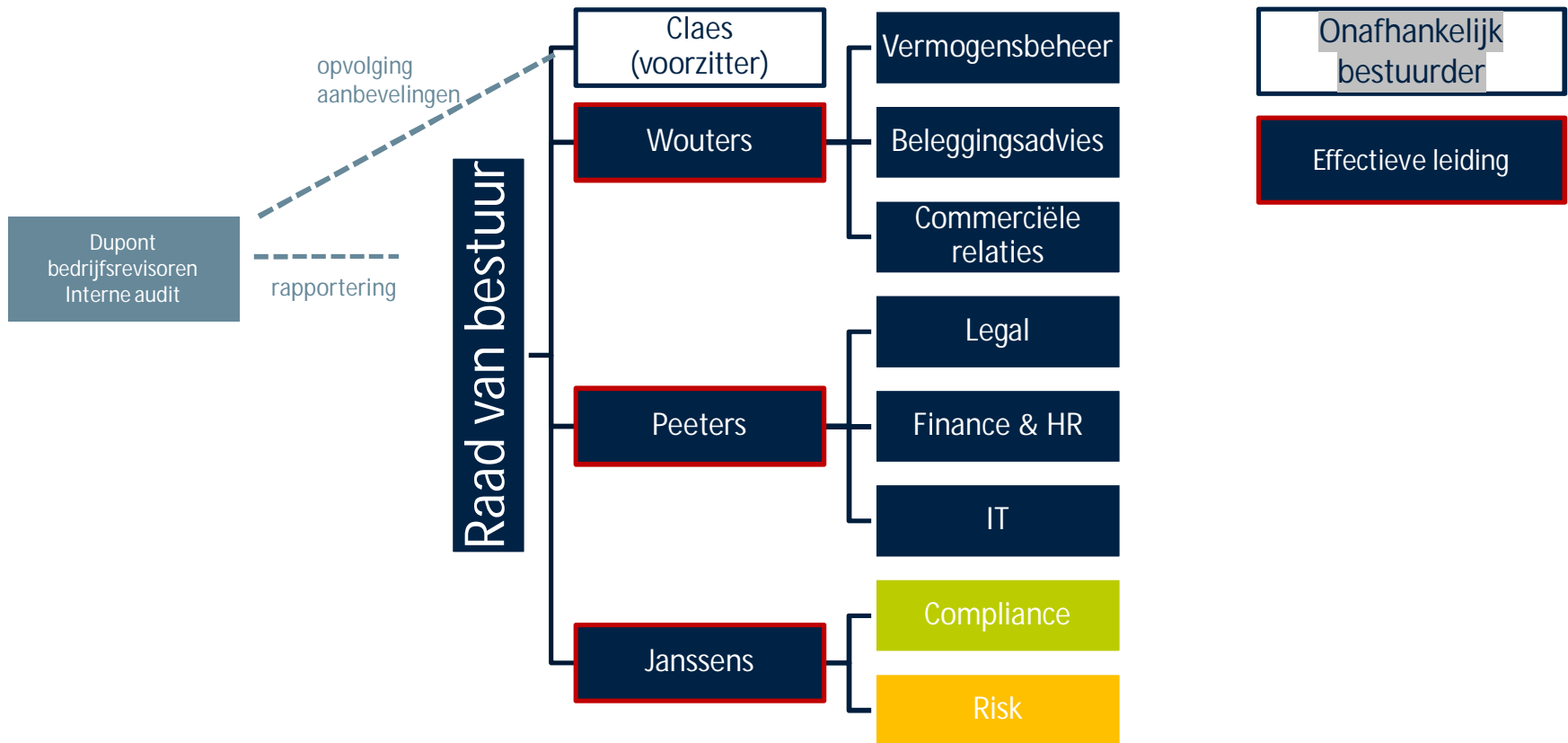
- Een lid van de effectieve leiding kan verantwoordelijk zijn voor de interneauditfunctie.
- In dat geval mag hij geen andere verantwoordelijkheden hebben (de verantwoordelijkheid voor de interneauditfunctie is niet cumuleerbaar met andere verantwoordelijkheden).
- **Uitbesteding:**
  - *Taken* van interne audit mogen uitbesteed worden.
  - De volledige *verantwoordelijkheid* voor de interneauditfunctie mag uitbesteed worden.
- In dat geval rapporteert ze aan de volledige raad van bestuur.
- Een lid van de raad kan in dat geval belast worden met de opvolging van de auditaanbevelingen.
  - *Best practice:* een onafhankelijke bestuurder wordt hiermee belast.

E. Passende organisatie: beheersprincipes bij uitbesteding

- Als de onderneming een beroep doet op derden voor de uitoefening van activiteiten of voor het voeren van bedrijfsprocessen die eigen zijn aan haar werking, moet zij de gezonde beheersprincipes bij uitbesteding naleven.

Zie [circulaire PPB-2004-5](#)

E. Passende organisatie: voorbeeld – kleine onderneming 1

In een onderneming met twee effectieve leiders kunnen de taken van Janssens en Peeters worden samengevoegd en kan de Raad van Bestuur de aanbevelingen van de interneauditfunctie opvolgen in plaats van de onafhankelijke bestuurder. Als "Janssens-Peeters" operationele taken uitvoert waarop hij tweedelijnstoezicht moet houden, moeten bijzondere voorzorgsmaatregelen genomen worden om zelfcontrole te voorkomen.

F. Kostprijs

- Voor het onderzoek van uw vergunningsaanvraag door de FSMA betaalt u een bijdrage die bij koninklijk besluit is vastgelegd en die jaarlijks wordt aangepast op basis van de evolutie van de werkingskosten van de FSMA. Vanaf 1 januari 2017 bedraagt ze 3.261 EUR. Dit bedrag is fiscaal aftrekbaar.
- Dit bedrag blijft verschuldigd als u uw aanvraag intrekt of als de vergunningsaanvraag wordt geweigerd.

3. Inhoud vergunningsdossier

Inhoud vergunningsdossier

- A. Verantwoordelijke voor het vergunningsdossier
- B. Vennootschap
- C. Betekenisvolle aandeelhouders
- D. Leiding
- E. Organisatie
- F. Financieel plan / business plan
- G. Formulier (checklist)

A. Verantwoordelijke voor het vergunningsdossier

1. Naam en voornaam
2. Bewijs dat deze persoon de vennootschap mag verbinden
3. E-mailadres
4. Telefoonnummer

B. Vennootschap

1. Ondernemingsnummer
2. Officiële benaming
3. Rechtsvorm
4. Statuten (ontwerp als de vennootschap nog niet is opgericht)
5. Adres van de maatschappelijke zetel

C. Betekenisvolle aandeelhouders

Volgende documenten moeten worden bezorgd voor elke betekenisvolle aandeelhouder:

- een ingevulde [“Vragenlijst betekenisvolle aandeelhouders”](#) ondertekend door
  - de betrokken natuurlijke persoon zelf of
  - de perso(o)n(en) die de betrokken rechtspersoon kan/kunnen verbinden.

D. Leiding

Volgende documenten moeten worden bezorgd voor elk lid van het bestuursorgaan, effectieve leider en verantwoordelijke voor de onafhankelijke controlefuncties :

- een ingevulde [“Vragenlijst over de professionele betrouwbaarheid en de passende deskundigheid bij een initiële benoeming”](#) ondertekend door de betrokken natuurlijke persoon zelf;
- een kopie van de identiteitskaart;
- een uittreksel uit het strafregister, niet meer dan 3 maanden oud.

E. Organisatie

1. Draagwijdte van de aanvraag
2. Beschrijving van het zorgplichtmodel
3. Beschrijving van de algemene functies
4. Beleid en procedures
5. Organigram

E.1. Organisatie: Draagwijdte van de aanvraag (1)

Beleggingsdiensten (B) en Nevendiensten (N)	
Ontvangen en doorgeven van orders (B)	☐
Uitvoeren van orders (B)	☐
Vermogensbeheer (B)	☐
Beleggingsadvies (B)	☐
Advies aan ondernemingen inzake kapitaalstructuur, bedrijfsstrategie, fusies en overnames (N)	☐
Onderzoek op beleggingsgebied en financiële analyse (N)	☐
Diensten ivm. de onderliggende waarde van derivaten, ivm. beleggingsdiensten (N)	☐

De onderneming moet een lijst bezorgen van de types van financiële instrumenten die ze zal aanwenden bij het verstrekken van beleggingsdiensten, met vermelding van hun categorisering als complex of niet-complex.

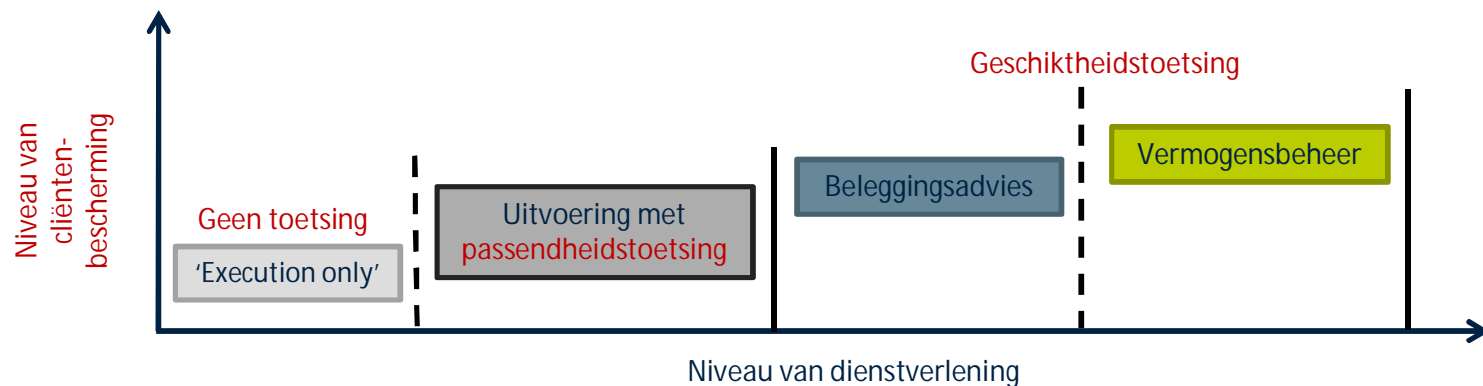
Bij de passendheids- en geschiktheidstoetsing moet voor elk van deze types van financiële instrumenten de kennis en ervaring getoetst worden.

E.1. Organisatie: Draagwijdte van de aanvraag (2)

Andere toegelaten activiteiten	
Alternatieve financieringsdiensten (crowdfunding)	☐
Raad over financiële planning	☐
Verzekeringsbemiddelingsdiensten (bijkomend statuut als verzekeringstussenpersoon vereist!)	☐

E.2. Organisatie: Zorgplichtmodel

- De onderneming moet haar zorgplichtmodel beschrijven.
- De aard van de verstrekte beleggingsdiensten bepaalt de omvang van de zorgplicht die de onderneming aan de dag moet leggen, met toepassing van de MiFID-gedragsregels.
- Passendheidstoetsing (kennis en ervaring) is nodig bij ontvangen en doorgeven van orders
  - in complexe financiële instrumenten en/of
  - in niet-complexe financiële instrumenten, na initiatief van de onderneming.
- Geschiktheidstoetsing is nodig bij beleggingsadvies en bij vermogensbeheer.
- In een model waarbij enkel orders in niet-complexe financiële instrumenten worden doorgegeven waartoe de onderneming geen initiatief heeft genomen, is geen enkele toetsing nodig ('execution only').

E.3 Organisatie: Algemene functies

De onderneming moet haar algemene organisatie beschrijven.
Volgende aspecten moeten zeker aan bod komen:

- Commerciële organisatie, incl. de eventuele samenwerking met tussenpersonen in bank- en beleggingsdiensten en klantenaanbrengers
- Onafhankelijke controlefuncties
  - Compliance
  - Risicobeheer
  - Audit
- Boekhouding en financieel beheer
- IT
- HR.

E. Organisatie: beleid en procedures

- Voor alle aspecten die relevant zijn voor haar voorgenomen activiteiten moet de effectieve leiding:
  1. een beleid opstellen, waarin de leiding van de onderneming haar visie en aanpak beschrijft; de verschillende beleidsdocumenten moeten een coherent geheel vormen;
  2. procedures opstellen die zo concreet zijn dat elke medewerker weet wat hem te doen staat, en die eerstelijnscontroles omvatten;
  3. het beleid en de procedures laten monitoren (dwz. de naleving laten controleren) door hetzij de compliancefunctie, hetzij de risicobeheerfunctie;
  4. het beleid, de procedures en de monitoring ervan jaarlijks evalueren, op basis van de verslagen van de 3 onafhankelijke controlefuncties.

E.4 Organisatie: beleid en procedures

- De FSMA heeft een checklist opgesteld van aspecten van de organisatie waarvoor de onderneming een beleid en procedures moet opstellen.
- De checklist verduidelijkt:
  - welke tweedelijnsfunctie verantwoordelijk is voor de monitoring ervan (compliance of risicobeheer);
  - wanneer het document aan de FSMA moet bezorgd worden:
    - **START** = document op te leveren bij de vergunningsaanvraag;
    - **GETRAPT** = beleid op te leveren bij de vergunningsaanvraag, procedures ter beschikking van de FSMA te houden vanaf 12 maanden na het bekomen van de vergunning;
    - **UITGESTELD** = document ter beschikking van de FSMA te houden vanaf 12 maanden na het bekomen van de vergunning.
- Het feit dat bepaalde documenten pas na 12 maanden ter beschikking van de FSMA moeten worden gehouden, ontslaat de effectieve leiding van de onderneming niet van haar verplichting om de onderneming van bij de start passend te organiseren en om de naleving van de MiFID-gedragsregels te garanderen.

E.5. Organisatie: organigram

- De onderneming moet een organigram bezorgen met aanduiding van
  - het aantal voltijdse equivalenten per organisatie-onderdeel;
  - de verantwoordelijke voor
    - de compliancefunctie;
    - de risicobeheerfunctie;
    - de interneauditfunctie;
    - elk van de geleverde beleggingsdiensten;
    - IT;
    - HR;
    - het financieel beheer.

F. Financieel plan

- De onderneming moet een prospectieve balans en resultatenrekening opstellen voor de eerste drie boekjaren na het verkrijgen van de vergunning, op basis van 3 scenario's (gunstig – neutraal – ongunstig).
  - Uit het plan moet blijken dat de onderneming aan de eigenvermogensvereisten zal voldoen.
- De onderneming moet haar verdienmodel beschrijven (aard en de berekeningswijze van de te verwachten inkomsten).
- De onderneming moet per beleggingsdienst, voor respectievelijk niet-professionele en professionele cliënten, voor de eerste 3 boekjaren, een inschatting bezorgen van
  - het verwachte aantal cliënten;
  - de verwachte assets under management / assets under advice (enkel voor vermogensbeheer en beleggingsadvies) .

G. Formulier (checklist)

Een elektronisch formulier "[Vergunningsdossier VVB](#)", dat tegelijk als checklist fungeert, is ter beschikking.

Het ingevulde formulier met bijlagen vormt de vergunningsaanvraag die elektronisch bij de FSMA moet worden ingediend via opm@fsma.be.

4. Vergunningsprocedure

Fase 1

Optioneel: voorbereidende ontmoeting tussen de kandidaat en de FSMA.

De kandidaat dient een aanvraag in via opm@fsma.be.

De FSMA analyseert de aanvraag en kan ook bijkomende informatie opvragen en personen interviewen.

Het directiecomité van de FSMA geeft principieel groen licht om de organisatie op te zetten (≠ vergunning).

Fase 2

De kandidaat zet zijn organisatie op.

De FSMA doet een plaatsbezoek.

Het directiecomité van de FSMA neemt een beslissing over de aanvraag.

Bij positieve beslissing: de FSMA schrijft de kandidaat in op de lijst van vergunde VVB.

Fase 3

12 maanden na verlenen vergunning: alle procedures zijn ter beschikking van de FSMA.

Het directiecomité van de FSMA spreekt zich in fase 2 uit binnen de 6 maanden na indiening van een volledig dossier. Een dossier is pas volledig als ook de vergoeding voor het onderzoek van de vergunningsaanvraag is betaald. Als het dossier goed is opgebouwd en volledig is, kan de doorlooptijd voor de behandeling gevoelig korter zijn.

5. Regels voor vergunde vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies

Overzicht

- A. Algemeen
- B. Eigenvermogensvereisten
- C. Gedragsregels
- D. Beroepskennis en permanente vorming
- E. Strijd tegen witwassen en financiering terrorisme
- F. Externe mandaten
- G. Verbodsbepalingen
- H. Andere toegelaten activiteiten
- I. Buitenlandse activiteiten (Europees paspoort)
- J. Rapportering
- K. Garantiefonds
- L. Erkenning complianceofficers
- M. Toezicht

A. Algemeen

Vergunde VVB moeten :

- de wettelijke voorwaarden voor het verkrijgen van de vergunning blijven naleven (p. 9-25);
- de regels naleven die op hen van toepassing zijn (p. 46-56);
- voorafgaande goedkeuring van de FSMA verkrijgen voor:
  - wijzigingen in de kring van betekenisvolle aandeelhouders van de vennootschap;
  - (her)benoeming van bestuurders;
  - substantiële wijzigingen in de taakverdeling tussen de bestuurders;
  - aanstelling van nieuwe effectieve leiders en verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties;
  - ontplooiing van bijkomende activiteiten.
- andere substantiële wijzigingen in de organisatie van de onderneming spontaan aan de FSMA meedelen;
- de aan de FSMA mee te delen documenten regelmatig updaten.

B. Eigenvermogensvereisten

Het eigen vermogen van de VVB

- mag niet dalen onder het wettelijk minimumkapitaal
- moet minstens overeenstemmen met het hoogste van de volgende twee bedragen:
  - de vaste activa, voor zover ze niet zijn afgetrokken voor de berekening van het eigen vermogen;
  - 25% van het bedrag van de algemene kosten voor het hele boekjaar zoals vermeld in het over 12 maanden opgestelde programma van werkzaamheden van de vennootschap.

C. Gedragsregels (algemeen)

De effectieve leiding van de VVB zorgt ervoor dat de medewerkers van de onderneming:

- zich op loyale, billijke en professionele wijze inzetten voor de belangen van hun cliënten;
- ervoor zorgen dat informatie aan cliënten aan de kwaliteitsvoorwaarden voldoet (correct, duidelijk en niet-misleidend; reclame is als dusdanig herkenbaar);
- hun cliënten correct categoriseren als niet-professioneel, professioneel of in aanmerking komende tegenpartij;
- vooraf aan cliënten de verplichte minimuminformatie bezorgen op een duurzame drager;
- het beleid en procedures over belangenconflicten naleven;
- het beleid en procedures over persoonlijke transacties van relevante personen naleven
- het beleid en procedures over voordelen (inducements) naleven;
- het beleid en procedures over de behandeling van klachten van cliënten naleven;
- cliëntendossiers aanleggen en de inhoud ervan tot minstens 5 jaar na het beëindigen van de cliëntenrelatie bewaren.

C. Gedragsregels eigen aan specifieke diensten

In functie van de beleggingsdiensten en – nevendiensten die de onderneming verricht (zie p. 13) en van het zorgplichtmodel van de onderneming (zie p. 35) zorgt de effectieve leiding van de VVB ervoor dat de medewerkers het beleid en de procedures naleven over:

- de passendheidstoetsing;
- de geschiktheidstoetsing;
- de verwerking van orders van cliënten;
- de optimale uitvoering van orders van cliënten;
- de inhoud van de overeenkomst vermogensbeheer;
- de rapportering aan cliënten.

D. Beroepskennis en permanente opleiding PCP

- Scope : alle natuurlijke personen die namens de VVB beleggingsadvies verlenen
- Personen die in contact staan met klanten (« personen in contact met het publiek », « PCP ») moeten bij hun aanstelling beschikken over voldoende kennis en ervaring.
- Kennis:
  - Er geldt geen wettelijke minimale diplomaverreiste.
  - Houders van bepaalde diploma's (master of bachelor met voldoende studiepunten) zijn vrijgesteld van het vereiste om hun kennis via een erkend examen te bewijzen.
  - Personen die geen vrijstelling genieten, moeten binnen de 4 jaar na hun aanstelling slagen in het examen.
- Ervaring:
  - Minimum 6 maanden relevante ervaring zijn vereist.
  - Ervaring kan onder toezicht van een ervaren persoon worden verworven. De PCP moet wel binnen de 4 jaar na zijn aanstelling de nodige bekwaamheid hebben verworven.
- PCP moeten 15 uren bijscholing per jaar krijgen.

E. Strijd tegen witwassen en financiering terrorisme

- VVB wijzen de effectieve leider aan verantwoordelijk om te waken over de toepassing en de naleving van de bepalingen tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme
- VVB moeten meewerken aan de strijd tegen witwassen en financiering van terrorisme door
  - hun cliënten, hun lasthebbers en uiteindelijke begunstigen te identificeren en hun identiteit te controleren (« know your customer »-principe);
  - een cliëntenacceptatiebeleid op te stellen;
  - voortdurend waakzaam te zijn ten aanzien van hun zakelijke relaties, met name wat betreft de oorsprong van de cliëntengelden;
  - hun personeel permanent bij te scholen;
  - verdachte transacties te melden aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking.

F. Externe mandaten

De externe bestuursmandaten van de leiding moeten voldoen aan het beleid van de VVB over externe mandaten, dat op volgende basisprincipes steunt:

- voor alle leiders geldt
  - dat belangenconflicten en risico's in verband met deze functies, met name inzake misbruik van voorkennis, voorkomen moeten worden ;
  - dat mandaten passend openbaar gemaakt moeten worden.
- voor effectieve leiders geldt dat zij voldoende beschikbaar moeten zijn voor de VVB.

Zie [circulaire PPB-2006-13-CPB-CPA](#)

G. Verbodsbepalingen

Het is een VVB verboden om

- andere beleggingsdiensten of –nevendiensten te verrichten dan diegene waarvoor ze vergund is;
- deelnemingen in andere ondernemingen aan te houden die niet aan de [wettelijke beperkingen terzake](#) voldoen;
- gelddeposito's te ontvangen;
- leningen of kredieten toe te staan;
- samen te werken met niet-ingeschreven tussenpersonen in bank- en beleggingsdiensten.

H. Andere toegelaten activiteiten

- VVB mogen, onder bepaalde voorwaarden, andere beroepsactiviteiten ontplooien.
- VVB hebben geen bijkomend statuut nodig voor het verstrekken van
  - alternatieve-financieringsdiensten;
  - raad over financiële planning.
- VVB hebben wél een bijkomend statuut (verzekeringstussenpersoon) nodig voor het verstrekken van verzekeringsbemiddelingsdiensten.
- Voor alle bijkomende activiteiten geldt:
  - de FSMA moet vooraf haar goedkeuring geven (ook als er geen bijkomend statuut vereist is);
  - de VVB moet de betrokken gedragsregels naleven;
  - er mag geen belangenconflict zijn tussen de activiteit als VVB en de bijkomende activiteit;
  - er mag geen reputatierisico zijn voor de VVB;
  - de organisatie en de boekhouding moeten gescheiden zijn van de activiteit als VVB.

I. Buitenlandse activiteiten (Europees paspoort)

- Een vergunning als VVB naar Belgisch recht omvat een « Europees paspoort » om de in de vergunning vermelde diensten en nevendiensten te leveren in andere lidstaten van de Europese Economische Ruimte.
- Dit kan op twee manieren:
  - via de vestiging van een bijkantoor; en/of
  - via « vrij verkeer van diensten » (zonder vestiging in het buitenland).
- Procedure:
  1. de VVB maakt haar voornemen kenbaar aan de FSMA via een [specifiek formulier](#);
  2. de FSMA informeert de buitenlandse toezichthouder;
  3. de buitenlandse toezichthouder registreert de VVB.
- Als de VVB in het buitenland beroep doet op een verbonden agent, wordt die agent als bijkantoor beschouwd en zal hij als dusdanig geregistreerd moeten worden.

J. Rapportering aan de FSMA

Driemaandelijks

- Balans en resultatenrekening (« periodieke staten »)
- Solvabiliteitsrapportering (« COREP »)

Jaarlijks

- [MiFID-cartografie](#)
  - gedetailleerde informatie over de beleggingsdiensten
- Verslag van de effectieve leiding
  - over de interne controle (algemeen en specifiek over beleggingsdiensten)
  - over de periodieke staten
- Verslag van de witwasverantwoordelijke
- Verslag van de complianceofficer

Zodra de vergunning is toegekend, ontvangt de onderneming de nodige technische instructies om te kunnen rapporteren aan de FSMA via haar systemen [eCorporate](#) en [FiMIS](#). Op verzoek kan de FSMA de technische specificaties ook vooraf overmaken.

K. Garantiefonds

VVB moeten zich aansluiten bij het Garantiefonds voor financiële diensten.

L. Erkenning complianceofficer

Zodra de onderneming is opgericht, moet ze een [aanvraag](#) doen om haar complianceofficer door de FSMA te laten erkennen.

M. Toezicht

De FSMA houdt toezicht op de VVB en kan onder meer:

- informatie opvragen;
- inspecties ter plaatse doen;
- informatie opvragen bij andere toezichthouders;
- herstelmaatregelen en administratieve sancties opleggen aan ondernemingen die de wetgeving niet naleven.

De niet-naleving van bepaalde regels is bovendien een strafrechtelijke inbreuk.

Alle ondernemingen die op 1 januari ingeschreven zijn op de lijst van vergunde VVB betalen een bijdrage aan de werkingskosten van de FSMA. Dit bedrag is fiscaal aftrekbaar. Het is bij koninklijk besluit vastgelegd en wordt jaarlijks aangepast op basis van de evolutie van de werkingskosten van de FSMA.

Vragen?

- De FSMA probeert via deze brochure en via de FAQ op haar website een zo duidelijk mogelijk antwoord te bieden op de meest voorkomende vragen over het statuut van VVB.
- Mocht uw specifieke situatie van die aard zijn dat u in de FAQ geen antwoord vindt, dan kunt u een bericht sturen naar opm@fsma.be De medewerkers van de FSMA zullen uw bericht per mail beantwoorden.
- U kunt langs dezelfde weg ook vragen om een afspraak met de medewerkers van de FSMA.

Verantwoordelijke uitgever: J.P. Servais, Congresstraat 12-14, 1000 Brussel